

Kansanmusiikki-instituutti ry./Lastenkulttuurikeskus Lykky
30.6.2022

Esitys Keski-Pohjanmaan kunnille Lastenkulttuurikeskus Lykyn toiminnan vakiinnuttamiseksi

Taustaa: lastenkulttuurikeskukset

Lastenkulttuurikeskukset tuovat saavutettavaa taidekasvatusta mahdollisimman monen lapsen ja nuoren arkeen sekä lisäävät lasten hyvinvointia taiteen ja kulttuurin keinoin. Keskukset toimivat alueillaan läheisessä yhteistyössä kuntien eri hallinnonalojen, kuten varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liittoon kuuluu 35 jäsenorganisaatiota. Jokaisessa Suomen maakunnassa toimii vähintään yksi lastenkulttuurikeskus tai -verkosto. Keski-Pohjanmaalle keskus/verkosto (Lykky) perustettiin viimeisenä, vuonna 2018. SÖFUK:in jäsenenä Kokkola on käyttänyt Vaasassa toimivan lastenkulttuurikeskus Barkin palveluja.

Lastenkulttuurikeskusten toimintatavat ja organisaatiot ovat vaihtelevia. Osa toimii tietyssä toimipisteessä ja osana esim. kaupungin kulttuuritointa, osa on verkosto-organisaatioita, jotka järjestävät toiminnan muissa kuin omissa tiloissaan ja ovat esim. yhdistyspohjaisia.

Yksi lastenkulttuurikeskusten keskeinen toimintamuoto on kuntakohtaisten tai lähikuntien yhteisten kulttuurikasvatussuunnitelmien edistäminen. Kulttuurikasvatussuunnitelma on suunnitelma siitä, miten kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan kunnassa tai alueella osana opetusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee lastenkulttuurikeskuksia harkinnanvaraisella valtionavustuksella, joka voi olla korkeintaan 40 % koko budjetista.

Lykyn tähänastinen toiminta

Lastenkulttuurikeskus Lykky käynnisti toimintansa 2018–2020 toteutetun Pirityisten rahoittaman Leader-hankkeen turvin, jossa rahoittajana oli myös Suomen Kulttuurirahaston Keski-Pohjanmaan rahasto kärkihankkeena. Rahoitus oli yhteensä 148 069 €. Lisäksi Kansanmusiikki-instituutti ry. toteutti edellisen hallituskauden okm:n kärkihankerahoituksilla (yht. 41000 €) Lastenkulttuurikeskus Lykyn nimissä kolme Koulumusiikkia Perhonjokilaaksolaisittain -hanketta vuosina 2017–19. Toiminnan vakiinnuttamista on jatkettu 1.3.2021–31.12.2022 toteutettavalla Pirityiset Leaderin ja Keski-Pohjanmaan rahaston rahoittamalla Lykkyä tykö! -jatkohankkeella, jonka rahoitus on yhteensä 98596 €. Hanke päättyy 31.12.2022.

Hankkeiden aikana on käynnistetty Lykyn toiminta Keski-Pohjanmaan alueella. Toiminnan tavoitteena on tuottaa, koordinoita ja edistää alueen lastenkulttuuria työpajojen, koulutuksen, tiedonvälityksen sekä kulttuuritapahtumien kautta. Samalla Lykky tukee kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämistä ja toteutusta. Lisäksi Lykky pyrkii toimimaan lastenkulttuurin osaamisen välittäjänä sekä ammattitaiteilijoiden työmahdollisuuksien edistäjänä alueella. Toiminta tapahtuu pääosin koulujen ja varhaiskasvatuksen puitteissa. Toiminnan painopisteenä on elävä kulttuuriperintö. Painopiste tukee maakunnan profiloitumista elävän perinnön maakunnaksi, joka näkyy mm. maakuntastrategiassa ja matkailustrategiassa.

2019:

toteutunut n. 3900 osallistumista
23 yksikköä, 2 avointa tapahtumaa

2020:

44 tapahtumaa, n. 2520 osallistumista
31 yksikköä, 4 avointa tapahtumaa
5 interaktiivista musiikki/tanssivideota, 1500 katselukertaa
Taiteilijoita tekemistä koululaisille: tehtävä- ja videopaketti kaikille toimialueen kouluille

2021:

79 tapahtumaa, 1690 osallistumista
24 yksikköä, 2 avointa tapahtumaa
Joulumuistoaiheinen haastatteluvideo kaikille toimialueen kouluille

Tapahtumien ja osallistumisten määrässä on huomioitava koronaviruspandemian aiheuttamat rajoitteet vuosina 2020 ja 2021. Toiminta on kohdistunut joka vuosi kaikkiin toimialueen kuntiin.

Toiminnan vakiinnuttamisen valmistelu

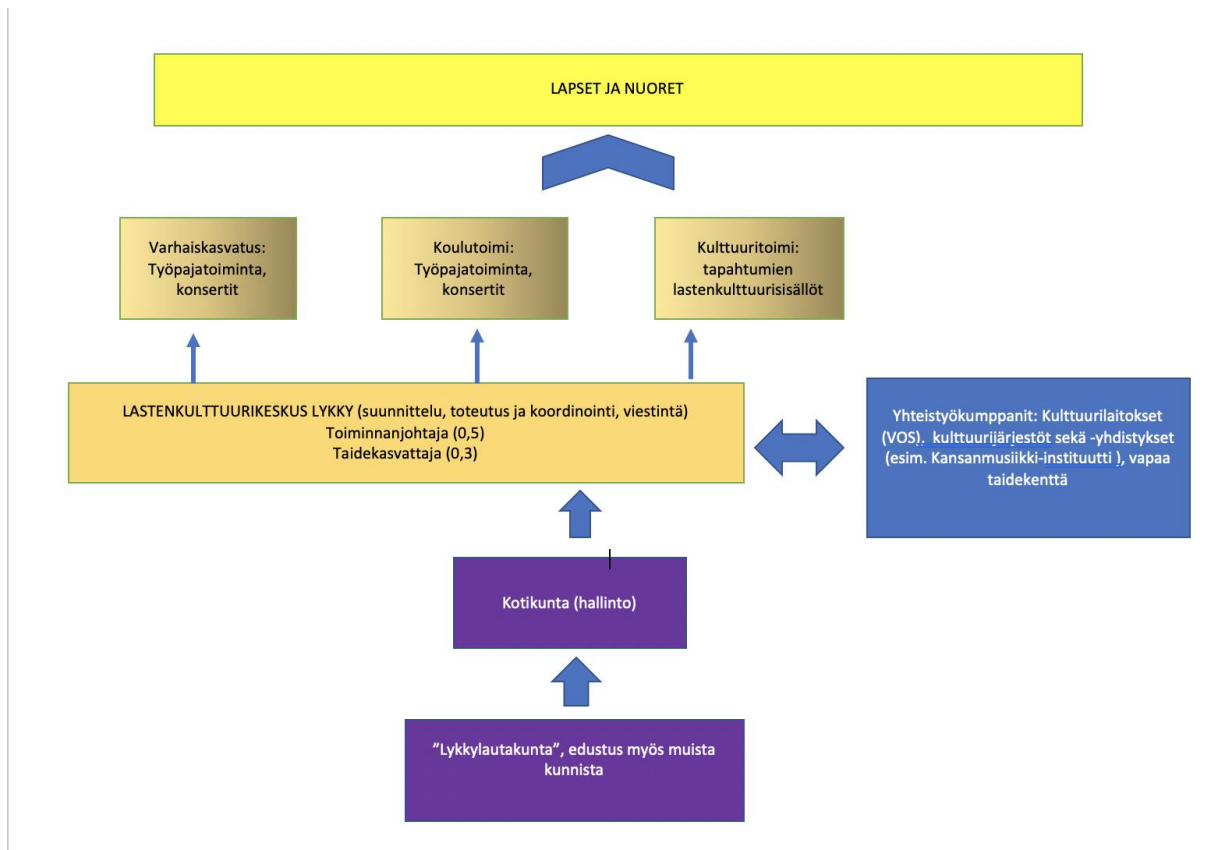
Kansanmusiikki-instituutti ry. on toiminut Lykyn käynnistäjänä, mutta tehtävältään valtakunnallisena kansanmusiikki- ja kansantanssialan edistäjänä maakunnallisen lastenkulttuuriverkoston ylläpitäminen ei ole sen toiminnan ydinaluetta, ja siten toiminnan vakiintuessa sille tulee löytää uusi ylläpitäjä.

Okm:n kanssa (pääosin vastaava viranhaltija, neuvotteleva virkamies Iina Berden) käydyissä pohjustavissa keskusteluissa on Lykyn edustajille tullut käsitys myönteisestä suhtautumisesta Lykyn vakiinnuttamiseen: ministeriön tahtona on saada lastenkulttuurikeskusten verkosto kattamaan koko maa, alueellisista vahvuuksista lähtevää erikoistumista (painopisteenä elävä perintö) pidetään hyvänä ratkaisuna, ja tässä suunnitelmassa esitetyn okm:n rahoituksen suuruusluokkaa on pidetty mahdollisena, vaikka mitään sitovaa rahoituslupausta ei ole annettu. Ministeriön lastenkulttuurin valtionavustusten haku on vuosittain marraskuun loppupuolella.

Lykyn toiminnan vakiinnuttamista on valmisteltu Leader-hankkeissa alusta asti sekä kevään 2022 aikana K-P Liiton Kumaha-hankkeessa kuntakohtaisilla keskusteluilla alueen sivistystoimen vastaavien viranhaltijoiden kanssa sekä Kumaha-hankkeen ohjausryhmän kokouksissa ja erikseen järjestetyssä palaverissa. Lisäksi okm:ää on tiedotettu hankkeen etenemisestä. Näissä keskusteluissa todettiin parhaaksi vaihtoehdoksi toteuttaa Lykyn tuleva toiminta ylläpitäjäkuntamallilla, ja Kaustisen sivistyslautakunta on alustavasti ilmaissut myönteisen suhtautumisen ajatukseen, että Kaustinen toimisi Lykyn mahdollisena ylläpitäjäkuntana.

Hallintomalli, organisaatio ja toiminta-alue

Lykyn hallintomalliksi esitetään mallia, jossa ylläpitäjänä toimii Kaustisen kunta ja muut kunnat osallistuvat toiminnan ylläpitoon jäljempänä esitetyin rahoitussitoumuksin. Henkilöresurssiksi on kaavailtu 0,5 htv:n suuruista toiminnanjohtajan ja 0,3 htv:n suuruista taidekasvattajan tehtävää; mahdollisesti on mielekästä myös yhdistää nämä tehtävät. Suuri osa talousarvioon merkityistä työpaja-, konsertti- ja taidekasvatustoiminnasta hankitaan palkkio- tai laskutusperusteisina ostopalveluina alueen vapaan kentän taiteen ja kulttuuriperinnön ammattitoimijoilta, hankintalaki huomioiden. Tällä tavalla turvataan tarjonnan monipuolisuus ja parhaiden osaajien saaminen toteuttamaan erilaisia toimintoja.

Lykyllä ei ole tarkoitus olla omia toimitiloja henkilöstön toimistoa lukuunottamatta, vaan toiminta tapahtuu pääosin kouluilla ja päiväkodeissa.

Lykyn toiminta-alueena on Keski-Pohjanmaa mutta Kokkolan osalta painottuen maaseutu-alueisiin (ns. liitoskunnat), minkä vuoksi perusrahoitus perustuu Kokkolan osalta maaseutu-alueiden väkilukuun. Lisäksi Kokkola sitoutuu erikseen ostamaan Lykyiltä lisäpalveluja. Mahdollista on myös, että K-P-liiton suomenkieliset osajäsenkunnat Kinnula ja Reisjärvi voisivat liittyä Lykyn osakaskuntiin, mutta niitä ei ole tämän luonnoksen laskelmissa vielä huomioitu.

Rahoitus

Kuntarahoitukseksi esitetään mallia, joka koostuu kolmesta osasta: Perusrahoitus määräytyy osaksi kunnan koko väkiluvusta ja osaksi 1-19-vuotiaiden luvusta. Kolmas rahoituksen osa koostuu palvelujen minimiostositoumuksesta, jonka mitoituksen pohjana on ollut perusopetuksen yksiköiden määrä. Kuntien välisessä sopimuksessa olisi hyvä huomioida suhtautuminen ja varautuminen vuosittaiseen yleiseen kustannusten nousuun. Kuntakohtaiset vuosittaiset rahoitusosuudet alla, tarkempi laskelma sekä toiminnan menoarvio liitteenä.

Halsua	1321
Kannus	5960
Kaustinen	4946
Kokkola - Kälviä, Lohtaja, Ullava	9931
Kokkola-lisäostopalvelut	6000
Lestijärvi	1112
Perho	4269
Toholampi	3968
Veteli	3418
Yhteensä	40925

Esitys kuntien välisen sopimuksen periaatteiksi

Kaustisen kunta vastaa Lastenkulttuurikeskus Lykyn hallinnoinnista, henkilöstöstä, toimitiloista ja muista toimintaan tarvittavista resursseista ja järjestelyistä sekä toiminnan toteuttamiseen liittyvistä juridisista vastuista. Kunnat sitoutuvat esityksen mukaiseen vuosittaiseen rahoitukseen ja toistaiseksi voimassa olevaan sopimukseen.

Kansanmusiikki-instituutti ry. korvauksetta luovuttaa ylläpitäjälle Lykyn visuaalisen ilmeen, verkkosivut ja verkkosivudomainin, sosiaalisen median tilien hallinnan ja kertyneen pedagogisen yms. materiaalin sekä konsultoi kohtuullisessa määrin toiminnan siirrossa uudelle ylläpitäjälle ja käynnistämisessä.

Lykky tuottaa palveluja kuntiin pääpiirteissään rahoituksen mukaisessa suhteessa. Lisäksi kunnat voivat ostaa sitoumuskiintiönsä ylittäviä palveluita, joita Lykky tarjoaa resurssiensa rajoissa.

Mikäli okm:lta anottava rahoitusosuus jää ensimmäisellä hakukerralla (alustavasti syksyllä 2022) toteutumatta tai toteutuu anottua pienempänä, toiminta sopeutetaan vuodelle 2023 rahoituksen mukaiseksi. Mikäli okm:n rahoitusta ei saada toisellakaan hakukerralla (alustavasti syksyllä 2023), voidaan todeta, ettei toiminnalle ole taloudellisia edellytyksiä ja lakkauttaa toiminta.

Lastenkulttuurikeskus Lykyn toimintaa ohjaa ohjausryhmä, jossa on edustus jokaisesta jäsenkunnasta. Ohjausryhmä ohjaa, kehittää ja arvioi Lykyn toimintaa kuntien lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Sopimuksesta irtisanoutuminen:

Irtisanoutumisaika on 1 kalenterivuosi. Jonkin kunnan irtisanoutuessa sopimuksesta jäljelle jäävien kuntien välillä käydään sopeuttamisneuvottelu, jossa sovitaan, missä määrin pois jäävän kunnan rahoitusosuuden leikkautuminen ja palvelutarpeen väheneminen huomioidaan lastenkulttuurikeskuksen menobudjetissa. Sopeuttamisneuvottelussa päätetyn mahdollisen menobudjetin sopeuttamisen jälkeen kuntien asukaslukuperustaisia rahoituskertoimia tarvittaessa tarkistetaan siten, että saavutetaan neuvottelussa sovittu menobudjetin taso.

Tavoiteaikataulu

Lastenkulttuurikeskus Lykyn toiminnan hankerahoitus päättyy vuoden 2022 loppuun, eikä jatkorahoitusta ole tiedossa. Tavoitteena on toiminnan jatkuminen keskeytyksettä vakiintuneesti vuoden 2023 alusta, jolloin okm:n lastenkulttuurin valtionapua vuodelle 2023 tulee hakea marraskuussa 2022 (tarkka hakuaika ei vielä tiedossa). Hakemuksessa tulee olla kunnilta sitoumukset osallistumisesta rahoitukseen. Kansanmusiikki-instituutti ry. voi käyttää hankkeen henkilöresursseja vuoden 2023 valtionavustushakemuksen valmisteluun.